

การพัฒนาเกณฑ์การประเมินความเป็นผู้นำทางวิชาการของศึกษานิเทศก์

DEVELOPMENT OF THE CRITERIA FOR ASSESSING ACADEMIC LEADERSHIP CAPABILITY OF EDUCATIONAL SUPERVISOR

กรรณิการ์ ปานนุช¹ พูลพงศ์ สุขสว่าง² และปิยะทิพย์ ประดุงพรหม³

Khannika Pannuch¹ Poonpong Suksawang² and Piyathip Pradujprom³

^{1,2,3}วิทยาลัยวิทยาการวิจัยและวิทยาการปัญญา มหาวิทยาลัยบูรพา

^{1,2,3}College of Research Methodology and Cognitive Science, Burapha University

Received: November 5, 2018 / Revised: January 9, 2019 / Accepted: January 11, 2019

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ 1) พัฒนาเกณฑ์การประเมินความเป็นผู้นำทางวิชาการของศึกษานิเทศก์ 2) พัฒนาโปรแกรมประเมินความเป็นผู้นำทางวิชาการของศึกษานิเทศก์แบบออนไลน์ 3) เปรียบเทียบผลการประเมินความเป็นผู้นำทางวิชาการของศึกษานิเทศก์ที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษกับศึกษานิเทศก์ที่มีวิทยฐานะชำนาญการ โดยใช้การวิจัยแบบผสมวิธีแบบ Exploratory sequential mixed method design พัฒนาเกณฑ์การประเมินด้วยเทคนิคเดลฟายแบบอิเล็กทรอนิกส์ 3 รอบ และวัดฉันทามติตามทฤษฎีกราฟเซตกับผู้เชี่ยวชาญ 3 กลุ่ม 21 คน เรียงลำดับความสำคัญขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้ด้วยกระบวนการลำดับชั้นเชิงวิเคราะห์ (AHP) พัฒนาโปรแกรมประเมินแบบออนไลน์ด้วยระบบปฏิบัติการ OS: Linux, WEB: Apache, Script: PHP และ Database: mysql กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเปรียบเทียบผลการประเมินความเป็นผู้นำทางวิชาการของศึกษานิเทศก์ จำนวน 60 คน ได้แก่ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ จำนวน 30 คน และศึกษานิเทศก์ชำนาญการ จำนวน 30 คน สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าทฤษฎีกราฟเซต และค่า CVI ส่วนสถิติทดสอบ ได้แก่ Kruskal-Wallis test และ t-test ผลการวิจัยพบว่า 1) เกณฑ์การประเมินมี 5 องค์ประกอบ (18 ตัวบ่งชี้) ได้แก่ 1.1) การบรรลุผลของการจัดการงานนิเทศการศึกษา 1.2) โลกทัศน์สู่ความเป็นสากล 1.3) การปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาตามบทบาทหน้าที่เฉพาะ 1.4) การปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ และ 1.5) คุณลักษณะส่วนตัวของศึกษานิเทศก์ 2) โปรแกรมประเมินแบบออนไลน์เป็นรูปแบบเว็บแอปพลิเคชัน เข้าใช้งานได้ที่ <http://www.edusupas.com> มี 5 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 หน้าจอโปรแกรม ส่วนที่ 2 หน้าจอหลัก ส่วนที่ 3 หน้าจอข้อมูลทั่วไป ส่วนที่ 4 หน้าจอการประเมินองค์ประกอบของเกณฑ์ และส่วนที่ 5 หน้าจอรายงานผล 3) ผลการประเมินความเป็นผู้นำทางวิชาการของศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษสูงกว่าศึกษานิเทศก์ชำนาญการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: เกณฑ์การประเมินความเป็นผู้นำทางวิชาการ ทฤษฎีกราฟเซต โปรแกรมออนไลน์ ศึกษานิเทศก์

Abstract

The objectives of the research were: (1) to develop the criteria for assessing the academic leadership capability of educational supervisor, (2) to develop an online program for assessing the academic leadership capability of educational supervisor, (3) to compare the criteria-based academic leadership capability of senior professional level educational supervisor with that of professional level educational supervisor. This research was a mixed-method research with the exploratory sequential mixed method design. The criteria for assessing the academic leadership capability were developed with 3 rounds of e-Delphi technique, the consensus of opinions based on the Rough Set Theory was obtained from 21 experts in 3 groups, and the prioritizing of components and indicators was conducted with the Analytic Hierarchical Process (AHP). The online assessment program was developed with the use of the OS operating program: Linux, WEB: Apache, Script: PHP, and Database: mysql. The sample group totaling 60 people for comparing the criteria-based academic leadership capability included 30 senior professional level educational supervisors and 30 professional level educational supervisors. The statistics used for data analysis included the percentage, mean, standard deviation, Rough set theory, CVI, Kruskal-Wallis test, and t-test. The research results were as follows: (1) The developed criteria for assessing academic leadership capability were composed of 5 components (18 indicators): (1.1) the achievement of educational supervision management, (1.2) the global mindset, (1.3) the educational supervision work performance based on specific roles and duty, (1.4) the interaction between the supervisor and the supervisee, and (1.5) the personal characteristics of the supervisor. (2) The online assessment program was in the web application format, available at: <http://www.edusupas.com>. The online program had 5 parts, namely, Part 1: Program Screen, Part 2: Home Screen, Part 3: General Information Screen, Part 4: Criteria Component Screen, and Part 5: Reporting Screen. (3) Results of comparing academic leadership capability of senior professional level educational supervisors with that of professional level educational supervisors showed that the academic leadership capability of senior professional level educational supervisors was significantly higher than the counterpart capability of professional level educational supervisors at the .01 level of significance

Keywords: Criteria for Assessing the Academic Leadership Capability, Rough Set Theory, Online Program, Educational Supervisor

บทนำ

ผู้นำทางวิชาการมีหน้าที่จัดการเรียนการสอนหรือการบริหารหลักสูตรการศึกษา ออกแบบการศึกษา (หลักสูตร) ซึ่งบทบาททางวิชาการแตกต่างกันไปตามความรับผิดชอบและความสามารถในการสอนเพื่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งด้านสิ่งแวดล้อมและความต้องการแรงงานด้านทักษะและความรู้ ขอบเขตความเป็นผู้นำทางวิชาการจึงกว้างขึ้น และมีความสำคัญต่อระบบการศึกษาที่จะทำให้เกิดคุณภาพและมีความรับผิดชอบต่องานการพัฒนานักเรียนเป็นหลัก นอกจากนี้จะต้องบริหารงานวิชาการด้วยความรู้และความสามารถทางสติปัญญา มีการเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ในการสร้างสรรค์ทักษะเฉพาะสู่ความรู้เพื่อสังคมโลกตามแนวโน้มในปัจจุบันที่มีโอกาสเจริญเติบโตและความท้าทายมาก (Somalingam & Shanthakumari, 2013: 81-82) สะท้อนให้เห็นถึงการพัฒนาทักษะความสามารถ และความจำเป็นในอนาคต วิธีการทางเทคโนโลยีของการเรียนการสอนและการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ทักษะและความรู้ที่จำเป็น (Esia-Donkoh & Ofosu-Dwamena, 2014: 63-65) โดยศึกษานิเทศก์ต้องเป็นผู้ให้คำแนะนำ ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน และกระบวนการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพเพื่อให้บรรลุการจัดการศึกษา การนิเทศถูกมองว่าเป็นบทบาทความเป็นผู้นำที่มีความสำคัญบทบาทหนึ่งของทักษะและความสามารถในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพมุ่งสู่ความสำเร็จสูงสุดตามเป้าหมายทางการศึกษา (Adu, Akinloye & Olaoye, 2014: 277)

แต่จากผลการวิจัยพบว่า ศึกษานิเทศก์มีปัญหาการปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพในเรื่องการร่วมพัฒนาสถานศึกษาให้มีความก้าวหน้าจนเป็นที่ยอมรับของสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด (Jeenawat & Daungkaew, 2015: 47) การขาดแคลนผู้นิเทศที่มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ค่อนข้างมาก ขาดการประสาน

การทำงานร่วมกัน ขาดงบประมาณมีภาระงานมาก ไม่มีเวลาניתนอย่างต่อเนื่อง ขาดความศรัทธา เชื่อถือจากผู้รับการนิเทศ (Chonburapun, Khamdit & Siridhrungsri, 2017: 246) การใช้วิธีการนิเทศการสอนที่ไม่ดีพอจึงทำให้การนิเทศการสอนไม่มีอิทธิพลสำคัญในการปฏิบัติงานของโรงเรียนในการสอบระดับชาติ (Marwanga, 2014: 30) ดังนั้นในการแก้ปัญหาระยะยาวควรมีการพัฒนาคุณภาพโดยรวมของศึกษานิเทศก์ให้เป็นผู้นำทางวิชาการที่สอดคล้องกับเกณฑ์การประเมินความเป็นผู้นำทางวิชาการและก่อให้เกิดผลทางการปฏิบัติงานที่เป็นไปตามบทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบ สมรรถนะหลัก สมรรถนะประจำสายงาน มาตรฐานวิชาชีพ มาตรฐานการปฏิบัติงาน มาตรฐานการปฏิบัติตน สามารถให้คำแนะนำ ช่วยเหลือแก่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของยุคโลกาภิวัตน์ในศตวรรษที่ 21 จึงควรมีการพัฒนาเกณฑ์การประเมินความเป็นผู้นำทางวิชาการของศึกษานิเทศก์เพื่อเป็นแนวทางประเมินตัวเอง ซึ่งจะเป็ข้อมูลสารสนเทศที่ใช้ในการพัฒนาตนเองให้มีศักยภาพสูงขึ้นที่สามารถนิเทศครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษาให้เกิดการพัฒนางานที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนเด็กไทยที่สูงขึ้นนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายตามทิศทางการกำหนดไว้ในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาแห่งชาติ รวมถึงการยกระดับคุณภาพของคนไทยทั้งประเทศให้ทัดเทียมนานาชาติในโอกาสต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาเกณฑ์การประเมินความเป็นผู้นำทางวิชาการของศึกษานิเทศก์
2. เพื่อพัฒนาโปรแกรมประเมินความเป็นผู้นำทางวิชาการของศึกษานิเทศก์แบบออนไลน์
3. เพื่อเปรียบเทียบผลการประเมินความเป็นผู้นำทางวิชาการของศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษกับศึกษานิเทศก์ชำนาญการ

สมมติฐานการวิจัย

ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษมีผลการประเมินความเป็นผู้นำทางวิชาการสูงกว่าศึกษานิเทศก์ชำนาญการ

ทบทวนวรรณกรรม

ความเป็นผู้นำทางวิชาการของศึกษานิเทศก์ประกอบด้วยแนวคิดทฤษฎีของ Scott, Coates & Anderson (2008: 18) มีองค์ประกอบ 5 มิติ ได้แก่ ความสามารถด้านส่วนบุคคล ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ด้านปัญญา ด้านสมรรถนะทั่วไป และด้านสมรรถนะตามบทบาทหน้าที่ Tasmanian State Service (2013: 3-8) เพิ่มด้านผลสำเร็จ (Achieves Results) และ Javidan & Walker (2012: 41) เพิ่มด้านโลกทัศน์สู่ความเป็นสากล (Global Mindset) โดยอาศัยความสามารถในการจัดการ 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ทักษะความรู้ ช่วยให้ผู้นำตระหนักในความซับซ้อนของโลกหลายมิติ ทักษะจิตวิทยา สร้างความกระตือรือร้น เข้มแข็ง และความมั่นใจในตนเองที่จะจัดการกับระดับของความซับซ้อน และด้านทุนทางสังคม จะช่วยให้ผู้นำมีพฤติกรรมที่มีแนวโน้มในการสร้างความไว้วางใจ และช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์

การประเมินเป็นกระบวนการที่ใช้สารสนเทศในการตัดสินใจคุณค่าของสิ่งที่มุ่งประเมิน เพื่อช่วยให้การตัดสินใจเกิดประสิทธิภาพสูงสุด (Stavropoulou & Kelesi, 2012: 13) โดยมุ่งเน้นการประเมินความรู้ ทักษะ/พฤติกรรม และทัศนคติ ระดับองค์กรเน้นการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการทำและใช้การประเมิน การทำให้การประเมินเป็นส่วนหนึ่งของการทำงานและความยั่งยืน (Varasunun, Sujiva & Wongwanich, 2016: 224-225) เน้นผลสำเร็จของงานและพฤติกรรมกาปฏิบัติงานที่ทำงานให้สำเร็จ ตามวิธีการประเมินแนวใหม่จะเน้นที่ Input, Process, Output และ Outcomes นอกจากนี้มีงานวิจัยที่นำเกณฑ์การประเมินมาสร้างเป็นโปรแกรมประเมินแบบออนไลน์ เช่น Kriangkrai, Chadcham & Ruengtip (2017) ได้พัฒนาโปรแกรม

การประเมินระบบบริหารคุณภาพสำหรับอุตสาหกรรมแม่พิมพ์แบบออนไลน์ สำหรับขั้นตอนการพัฒนาโปรแกรม Van de Ven, Angle and Poole (Yangcharoenyeunyong, 2017: 123) ได้กำหนดไว้ 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 แนวคิด ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบและการพัฒนา และขั้นตอนที่ 3 การนำไปใช้

ในปัจจุบันมีการประยุกต์ใช้เทคนิคเดลฟายกับเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้น จึงมีการใช้เทคนิคเดลฟายแบบอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งช่วยลดค่าใช้จ่ายและการใช้งานมีประสิทธิภาพ (Whittaker, 2014: 2-7) การใช้เทคนิคเดลฟายจะขึ้นอยู่กับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจำนวนประมาณ 15-30 คน โดยทั่วไปมี 3 รอบ (Whittaker, 2014: 2-7) รอบที่ 1 เป็นการรวบรวมความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ปลายเปิด รอบที่ 2 และ 3 เป็นการรวบรวมความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ปลายปิดตามมาตรฐานประมาณค่าของ Likert 7 ระดับ ซึ่งพบว่า ส่งผลให้ความสัมพันธ์ที่สอดคล้องกับผลการทดสอบค่าที่ ค่าเฉลี่ยต่ำกว่าระดับ 5 จะถูกคัดออก (Habibi, Sarafrazi & Izadyar, 2014: 10)

การวัดฉันทามติโดยใช้ทฤษฎีเซต (Rough set theory) เป็นวิธีการทางคณิตศาสตร์แนวใหม่เกี่ยวกับเซตและความไม่แน่นอนของสมาชิกของเซต สามารถจัดการกับความคลุมเครือและความไม่แน่นอนได้ โดยอาศัยแนวคิดการประมาณขอบเขตล่าง (Lower approximation) และการประมาณขอบเขตบน (Upper approximation) โดยใช้มาตราส่วน 7 ระดับ มีขั้นตอนดังนี้ (Pankham, 2016)

ขั้นที่ 1 กำหนดรหัสและผลลัพธ์คุณสมบัติของเรื่องที่น่าสนใจ

1) กำหนดรหัส

ให้ a1 แทน ความเหมาะสม a2 แทน ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ

2) กำหนดผลลัพธ์

ระดับ 1-4 หมายถึง ไม่เห็นด้วย คือ ความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด (1) ถึงระดับปานกลาง (4)

ระดับ 5-7 หมายถึง เห็นด้วย คือ ความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างมาก (5) ถึงระดับมากที่สุด (7)

ขั้นที่ 2 แสดงตารางการตัดสินใจซึ่งแบ่งผลลัพธ์เป็นเซตของข้อมูล 2 อย่าง คือ

1) การประมาณขอบเขตล่าง (Lower Approximation) เป็นเซตของข้อมูลที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับตัวบ่งชี้หรือข้อคำถาม Lower approximation = $\{x \in U: [x]R \subseteq X\}$

2) การประมาณขอบเขตบน(Upper Approximation) เป็นเซตของข้อมูลคลุมเครือ ผู้เชี่ยวชาญไม่เห็นด้วยกับตัวบ่งชี้หรือข้อคำถาม Upper approximation = $\{x \in U: [x]R \not\subseteq X\}$

ขั้นที่ 3 กำหนดกฎการตัดสินใจ (d) ตามทฤษฎีรีเฟสของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน มี 3 เงื่อนไขดังนี้

เงื่อนไขที่ 1 ถ้า a1 เห็นด้วยกับความเหมาะสม (Scale 5-7) a2 เห็นด้วยกับความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ (Scale 5-7)

สรุป การตัดสินใจ (d) = 1 (Agree) ผู้เชี่ยวชาญคนนั้นเห็นด้วย (Lower approximation)

เงื่อนไขที่ 2 ถ้า a1 ไม่เห็นด้วยกับความเหมาะสม (Scale 1-4) a2 ไม่เห็นด้วยกับความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ (Scale 1-4)

สรุป การตัดสินใจ (d) = 0 (Disagree) ผู้เชี่ยวชาญคนนั้นไม่เห็นด้วย (Upper approximation)

เงื่อนไขที่ 3 อื่นๆ

ถ้า a1 เห็นด้วยกับความเหมาะสม (Scale 5-7) a2 ไม่เห็นด้วยกับความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ (Scale 1-4)

สรุป การตัดสินใจ (d) = 2 (Disagree) ผู้เชี่ยวชาญคนนั้นไม่เห็นด้วย (Upper approximation)

หรือถ้า a1 ไม่เห็นด้วยกับความเหมาะสม (Scale 1-4) a2 เห็นด้วยกับความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ (Scale 5-7)

สรุป การตัดสินใจ (d) = 2 (Disagree) ผู้เชี่ยวชาญคนนั้นไม่เห็นด้วย (Upper approximation)

ขั้นที่ 4 คำนวณค่าคุณภาพของการประมาณขอบเขตล่าง (Quality of Lower Approximation: QL) โดยหาได้จากการนำจำนวนผู้เชี่ยวชาญที่เห็นด้วย (Lower approximation) กับข้อคำถามหารด้วยจำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

ขั้นที่ 5 กำหนดเกณฑ์ (Criteria) การวัดฉันทามติของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญคือ ค่าทฤษฎีรีเฟส ซึ่งมี 2 เกณฑ์ ได้แก่ ค่าทฤษฎีรีเฟสน้อยกว่า QL (<0.75) จะไม่ได้รับฉันทามติจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ แต่ถ้าค่าทฤษฎีรีเฟสเท่ากับหรือมากกว่า QL (≥ 0.75) จะได้รับฉันทามติจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

วิธีการวิจัย

การศึกษานี้ใช้การวิจัยแบบผสมวิธี ระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพกับการวิจัยเชิงปริมาณ แบบ Exploratory sequential mixed method design ด้วยวิธีการออกแบบ Instrument-development design (Edmonds & Kennedy, 2013) ซึ่งเป็นแผนการวิจัยสำหรับการพัฒนาเกณฑ์การประเมินขึ้นมาใหม่ โดยเริ่มจากการใช้วิธีการวิจัยคุณภาพก่อน แล้วตามด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาเกณฑ์การประเมินความเป็นผู้นำทางวิชาการของศึกษานิเทศก์

1) สืบเคราะห์องค์ประกอบของเกณฑ์และประเด็นที่เป็นไปได้สำหรับใช้เป็นเกณฑ์ความเป็นผู้นำทางวิชาการของศึกษานิเทศก์ จากแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ และสนทนากลุ่มกับผู้ทรงคุณวุฒิด้านการนิเทศการศึกษาที่จบการศึกษาระดับปริญญาเอก และมีประสบการณ์การทำงานไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 5 คน

2) สอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเพื่อหาฉันทามติเกี่ยวกับองค์ประกอบและตัวบ่งชี้แต่ละองค์ประกอบ ด้วยเทคนิค e-Delphi 3 รอบ และวัด

ฉันทามติตามทฤษฎีรีฟเซตกับผู้เชี่ยวชาญ 3 กลุ่ม จำนวน 21 คน โดยมีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้ 1) เกณฑ์เสียงส่วนใหญ่ (Majority) ($>80\%$) 2) ค่าการประมาณขอบเขตล่าง (QL) ≥ 0.75 3) สถิติทดสอบ Kruskal-Wallis test ($p\text{-value} > .05$)

3) จัดลำดับความสำคัญและน้ำหนักขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้แต่ละองค์ประกอบด้วยกระบวนการลำดับชั้นเชิงวิเคราะห์ (AHP) กับผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 18 คน โดยใช้อัตราส่วนความสอดคล้องกันของเหตุผล (Consistency Ratio: CR) ไม่เกิน 0.10 หรือร้อยละ 10

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาโปรแกรมประเมินความเป็นผู้นำทางวิชาการของศึกษานิเทศก์แบบออนไลน์

1) นำองค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ เกณฑ์การพิจารณา และค่าน้ำหนักขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้ไปพัฒนาเป็นโปรแกรมประเมินความเป็นผู้นำทางวิชาการแบบออนไลน์ ตามแนวคิดของ Van de Ven, Angle and Poole (Yangcharoenyeunyong, 2017: 123) ด้วยระบบปฏิบัติการ OS: Linux, WEB: Apache, Script: PHP, and Database: mysql

2) หากคุณภาพของโปรแกรมประเมินความเป็นผู้นำทางวิชาการของศึกษานิเทศก์แบบออนไลน์ โดยวิธี Black-box testing จากผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาโปรแกรมแบบออนไลน์และด้านคอมพิวเตอร์ ระดับปริญญาเอก 3 คน โดยใช้แบบสอบถาม 4 ระดับ จำนวน 5 ด้าน

3) ทดลองใช้โปรแกรมประเมินความเป็นผู้นำทางวิชาการแบบออนไลน์กับศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษขึ้นไปทำหน้าที่ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศฯ และหัวหน้างาน จำนวน 15 คน เลือกแบบเฉพาะเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ โปรแกรมแบบออนไลน์ คู่มือการใช้โปรแกรมออนไลน์ และแบบสอบถาม 5 ระดับ จำนวน 4 ด้าน

ขั้นตอนที่ 3 การเปรียบเทียบผลการประเมินความเป็นผู้นำทางวิชาการระหว่างศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษกับศึกษานิเทศก์ชำนาญการ

1) การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างประเมินความเป็นผู้นำทางวิชาการ จำนวน 60 คน ประกอบด้วยศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ จำนวน 30 คน และศึกษานิเทศก์ชำนาญการ จำนวน 30 คน จาก 6 ภูมิภาค โดยเลือกแบบเจาะจง

2) กลุ่มตัวอย่างประเมินความเป็นผู้นำทางวิชาการของศึกษานิเทศก์แบบออนไลน์ผ่านทาง <http://www.edusupas.com> ตามเกณฑ์การให้คะแนนตัวบ่งชี้จำนวน 18 ตัวบ่งชี้ โดยเกณฑ์การพิจารณาของแต่ละตัวบ่งชี้มี 5 ข้อ แต่ละข้อถ้ามีการดำเนินการ 1 คะแนน หรือไม่มีการดำเนินการ 0 คะแนน

3) คำนวณคะแนนแบบถ่วงน้ำหนัก

4) เปรียบเทียบผลการประเมินความเป็นผู้นำทางวิชาการระหว่างศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษกับศึกษานิเทศก์ชำนาญการ ด้วยสถิติทดสอบ t-test โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

ผลการวิจัย

ผลการพัฒนาเกณฑ์การประเมินความเป็นผู้นำทางวิชาการของศึกษานิเทศก์ แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

1. ผลการพัฒนาเกณฑ์การประเมินความเป็นผู้นำทางวิชาการของศึกษานิเทศก์โดยใช้เทคนิค e-Delphi และวัดฉันทามติตามทฤษฎีรีฟเซตของผู้เชี่ยวชาญ 3 กลุ่ม จำนวน 21 คน ได้เกณฑ์จำนวน 5 องค์ประกอบ (18 ตัวบ่งชี้) ซึ่งองค์ประกอบทุกตัวมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในระดับ 5 ขึ้นไปมากกว่าร้อยละ 80 และค่าทฤษฎีรีฟเซต ตั้งแต่ 0.75 ขึ้นไป ($QL \geq 0.75$) ผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้และผลทดสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของเกณฑ์การประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มอาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัยของรัฐ กลุ่มผู้บริหารระดับเขตพื้นที่การศึกษา ผู้บริหารสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด และผู้บริหารสถานศึกษา และกลุ่มศึกษานิเทศก์ มีค่านัยสำคัญทางสถิติมากกว่า 0.05 ($p\text{-value} > .05$) ซึ่งหมายถึง ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 กลุ่ม มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

สรุปได้ว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นเป็นฉันทามติว่า
ทุกองค์ประกอบและทุกตัวบ่งชี้มีความเหมาะสมและมี
ความเป็นไปได้ที่จะนำไปใช้เป็นเกณฑ์ประเมินความเป็น
ผู้นำทางวิชาการของศึกษานิเทศก์

2. ผลการจัดอันดับความสำคัญ โดยใช้กระบวนการ
ลำดับชั้นเชิงวิเคราะห์ (Analytic Hierarchy Process:
AHP) ตามผลในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าน้ำหนักและค่า CR ของเกณฑ์การประเมินความเป็นผู้นำทางวิชาการของศึกษานิเทศก์

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้	จำนวนเกณฑ์ การพิจารณา	น้ำหนัก คะแนน	ค่า CR
ด้านที่ 1 การบรรลุผล ของการจัดการ งานนิเทศ การศึกษา	1.1 ปฏิบัติงานนิเทศการศึกษารรลุผลตามเป้าหมาย ของงานหรือโครงการ	5	0.3137	
	1.2 มีการนำโครงการหรือกิจกรรมงานนิเทศการศึกษา สู่การปฏิบัติ	5	0.0753	
	1.3 มีการกำหนดทิศทางการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษา	5	0.0325	
	องค์ประกอบที่ 1 มี 3 ตัวบ่งชี้	15	0.4215	0.0053
ด้านที่ 2 โลกทัศน์สู่ ความเป็นสากล	2.1 มีการนำเครือข่ายการเรียนรู้มาใช้ยกระดับผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน	5	0.1158	
	2.2 มีการทำงานนิเทศการศึกษาเชิงสร้างสรรค์	5	0.0728	
	2.3 มีการนำเทคโนโลยีมาพัฒนางานนิเทศการศึกษา	5	0.0272	
	2.4 มีการนำความรู้ใหม่ๆ มาประยุกต์ในงานนิเทศการศึกษา	5	0.0145	
	องค์ประกอบที่ 2 มี 4 ตัวบ่งชี้	20	0.2303	0.0822
ด้านที่ 3 การปฏิบัติงาน นิเทศการศึกษา ตามบทบาท	3.1 มีความสามารถส่งเสริมและ/หรือพัฒนาผู้สอน ให้จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	5	0.0795	
	3.2 มีทักษะการพัฒนาสื่อหรือนวัตกรรมงานนิเทศ การศึกษาโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน	5	0.0504	
	3.3 มีการติดตามงานนิเทศการศึกษาที่รับผิดชอบ	5	0.0380	
	3.4 มีความสามารถส่งเสริมสถานศึกษาให้บริหารจัดการ ที่เน้นคุณภาพผู้เรียน	5	0.0238	
	3.5 มีการจัดกระบวนการงานนิเทศการศึกษาของตนเอง	5	0.0185	
	องค์ประกอบที่ 3 มี 5 ตัวบ่งชี้	25	0.2102	0.0780
ด้านที่ 4 การปฏิสัมพันธ์ ระหว่างผู้นิเทศ กับผู้รับการนิเทศ	4.1 มีการทำงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ	5	0.0489	
	4.2 มีการติดต่อสื่อสารกับผู้รับการนิเทศ	5	0.0350	
	4.3 มีการให้บริการทางวิชาการแก่ผู้รับการนิเทศ กับผู้รับการนิเทศ	5	0.0065	
	องค์ประกอบที่ 4 มี 3 ตัวบ่งชี้	15	0.0904	0.0595

ตารางที่ 1 แสดงค่าน้ำหนักและค่า CR ของเกณฑ์การประเมินความเป็นผู้นำทางวิชาการของศึกษานิเทศก์ (ต่อ)

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้	จำนวนเกณฑ์ การพิจารณา	น้ำหนัก คะแนน	ค่า CR
ด้านที่ 5	5.1 ปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาเป็นแบบอย่างที่ดี	5	0.0286	
คุณลักษณะ	5.2 มีความสามารถชี้แนะวิธีการคิด	5	0.0116	
ส่วนตัวของ ศึกษานิเทศก์	5.3 พัฒนาตนเองด้านการนิเทศการศึกษา	5	0.0074	
องค์ประกอบที่ 5 มี 3 ตัวบ่งชี้		15	0.0476	0.0519
สรุป 5 องค์ประกอบ 18 ตัวบ่งชี้		90	1.0000	0.0950

จากตารางที่ 1 พบว่า ค่าน้ำหนักและค่า CR ของเกณฑ์การประเมินความเป็นผู้นำทางวิชาการของศึกษานิเทศก์ มีดังนี้

1) ค่าน้ำหนัก ซึ่งแสดงความสำคัญของเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

ลำดับที่ 1 องค์ประกอบด้านการบรรลุผลของการจัดการงานนิเทศการศึกษา (3 ตัวบ่งชี้) มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 0.4215

ลำดับที่ 2 องค์ประกอบด้านโลกทัศน์สู่ความเป็นสากล (4 ตัวบ่งชี้) มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 0.2303

ลำดับที่ 3 องค์ประกอบด้านการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาตามบทบาทหน้าที่เฉพาะ (5 ตัวบ่งชี้) มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 0.2102

ลำดับที่ 4 องค์ประกอบด้านการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ (3 ตัวบ่งชี้) มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 0.0904

ลำดับที่ 5 องค์ประกอบด้านคุณลักษณะส่วนตัวของศึกษานิเทศก์ (3 ตัวบ่งชี้) มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 0.0476

2.2) องค์ประกอบทุกด้านมีความสอดคล้องของเหตุผล (CR) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.0476-0.0950 ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด (CR ไม่เกิน .10)

3. ผลการพัฒนาโปรแกรมประเมินความเป็นผู้นำทางวิชาการของศึกษานิเทศก์แบบออนไลน์เพื่อใช้ในการประเมิน 5 องค์ประกอบ 18 ตัวบ่งชี้ของเกณฑ์

การประเมินความเป็นผู้นำทางวิชาการของศึกษานิเทศก์ในรูปแบบเว็บแอปพลิเคชัน สามารถใช้งานได้ที่ <http://www.edusupas.com> ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 โปรแกรมประเมินความเป็นผู้นำทางวิชาการของศึกษานิเทศก์แบบออนไลน์

3.1 ส่วนประกอบของโปรแกรม มี 5 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 หน้าจอโปรแกรม ส่วนที่ 2 หน้าจอหลัก ส่วนที่ 3 หน้าจอข้อมูลทั่วไป ส่วนที่ 4 หน้าจอการประเมินองค์ประกอบของเกณฑ์ และส่วนที่ 5 หน้าจอรายงานผล

3.2 ผลการประเมินความเหมาะสมของโปรแกรมประเมินความเป็นผู้นำทางวิชาการของศึกษานิเทศก์โดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ประสิทธิภาพด้านข้อกำหนดการทำงานของโปรแกรม ด้านการทำงานของโปรแกรม ด้านการใช้งาน ด้านความปลอดภัยของการเข้าถึงข้อมูล และความชัดเจนของคู่มือการใช้โปรแกรม มีค่า CVI เท่ากับ 1 ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด (CVI>0.80)

3.3 ผลประเมินโดยผู้ใช้งานของศึกษานิเทศก์ที่ทำหน้าที่ผู้อำนวยความสะดวกและหัวหน้างานในกลุ่ม

นิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความสะดวกในการนำไปใช้ ด้านความถูกต้องในการใช้งาน ด้านลักษณะทั่วไปของโปรแกรม และ ด้านความชัดเจนของคู่มือการใช้โปรแกรม โดยรวมของโปรแกรมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) และรายด้านมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้านเช่นกัน ได้แก่ ด้านความสะดวกในการนำไปใช้ ด้านความถูกต้องในการใช้งาน และด้านความชัดเจนของคู่มือการใช้โปรแกรม

4. ผลการเปรียบเทียบการประเมินความเป็นผู้นำทางวิชาการระหว่างศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษกับศึกษานิเทศก์ชำนาญการ แสดงผลในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการศึกษาเปรียบเทียบผลการประเมินความเป็นผู้นำทางวิชาการระหว่างศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษกับศึกษานิเทศก์ชำนาญการ

วิทยฐานะ	คน	$\bar{X}$	S.D.	t-test	p-value
ศึกษานิเทศก์ ชำนาญการ พิเศษ	30	4.67	5.22	3.66**	.01
ศึกษานิเทศก์ ชำนาญการ	30	4.27	10.12		

**p<.01

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลประเมินความเป็นผู้นำทางวิชาการของศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษสูงกว่าศึกษานิเทศก์ชำนาญการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย

อภิปรายผล

ผลของการพัฒนาเกณฑ์การประเมินความเป็นผู้นำทางวิชาการของศึกษานิเทศก์ อภิปรายผลได้เป็น 4 ประเด็น ดังนี้

1. การพัฒนาเกณฑ์การประเมินความเป็นผู้นำทางวิชาการของศึกษานิเทศก์

1.1 ด้านการบรรลุผลของการจัดการงานนิเทศการศึกษา เป็นการแสดงออกถึงการนำความรู้ ทักษะ และคุณสมบัติส่วนตัวไปประยุกต์ใช้ในการทำงานให้บรรลุผลตามเป้าหมาย โดยปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาบรรลุผลตามเป้าหมายของงานหรือโครงการ มีการนำโครงการหรือกิจกรรมงานนิเทศการศึกษาสู่การปฏิบัติ และมีการกำหนดทิศทางการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับสมรรถนะหลักของศึกษานิเทศก์ ในการสร้างและ/หรือการนำวิสัยทัศน์และทิศทางเชิงยุทธศาสตร์มาใช้สำหรับองค์กรหรือกลุ่ม ไข่มุมมองระยะยาวและทำหน้าที่เป็นตัวเร่งให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขององค์กรโดยการพัฒนาและใช้วิสัยทัศน์ขององค์กรที่รวมเอาเป้าหมายสำคัญ ลำดับความสำคัญในการวางแผนโครงการ แสวงหาข้อมูลจากผู้อื่นในการวางแผน แปลงเป้าหมายกว้างๆ ให้เป็นแผนปฏิบัติการ กำหนดเป้าหมายทั้งระยะสั้นและระยะยาวเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ติดตามโครงการและงานต่างๆ เพื่อให้มั่นใจว่าแผนงานและโครงการกำลังดำเนินการอยู่ (Congress.Gov, 2017: 1-3)

1.2 ด้านโลกทัศน์สู่ความเป็นสากล เป็นการแสดงออกถึงการนำความรู้ ทักษะ และคุณสมบัติส่วนตัวมาขับเคลื่อน โดยมีการนำเครือข่ายการเรียนรู้มาใช้อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีการทำงานนิเทศการศึกษาเชิงสร้างสรรค์ มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนางานนิเทศการศึกษา และมีการนำความรู้ใหม่ๆ มาประยุกต์ในงานนิเทศการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับการจัดการเปลี่ยนแปลงในการทำความเข้าใจ สนับสนุนและมีทัศนคติที่ดีต่อการเปลี่ยนแปลง ใช้ข้อมูลเพื่ออธิบายและสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงที่จำเป็น แสดงให้เห็นถึงความรู้ทักษะและความเข้าใจในแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารและปฏิบัติงาน สร้างความชัดเจนร่วมกันเพื่อการยอมรับและมองเห็นคุณค่าของผลงาน การสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้

เปลี่ยนเรียนรู้ โดยมีรูปแบบของการนิเทศ ด้านเทคนิค หรือวิธีการนิเทศ ด้านการจัดการศึกษาตามสภาวการณ์ ที่ประเทศไทยจะเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ศตวรรษที่ 21 ด้านการปฏิบัติตามมาตรฐานปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ (Promsuwan et al., 2015) และการสร้างวัฒนธรรม สำหรับการเปลี่ยนแปลง การคิดริเริ่ม และการสร้าง ตนเองให้ใคร่รู้ อยากรู้ อยากเห็น มีจินตนาการ (Satjapiboon, 2017: 206) และความท้าทายในการ จัดการกับความเข้าใจและนำการเปลี่ยนแปลง (Gentry et al., 2016: 3-4)

1.3 ด้านการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาตาม บทบาทหน้าที่เฉพาะของศึกษานิเทศก์ เป็นการนำ ความรู้ความเข้าใจและทักษะมาใช้ในการส่งเสริมและ/ หรือพัฒนาผู้สอนให้จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีทักษะการพัฒนาสื่อหรือนวัตกรรมงานนิเทศการศึกษา โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน มีการติดตามงานนิเทศการศึกษา ในส่วนที่รับผิดชอบ ส่งเสริมสถานศึกษาให้บริหารจัดการ ที่เน้นคุณภาพผู้เรียนและมีการจัดกระบวนการงานนิเทศ การศึกษาของตนเอง สอดคล้องกับหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ในการส่งเสริมพัฒนานวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง ดำเนินการปรับปรุงนวัตกรรมที่เพิ่มประสิทธิภาพและ เพิ่มคุณภาพการทำงานอย่างต่อเนื่องการพัฒนาบุคลากร การริเริ่มในการประเมินและพัฒนาตนเองในการกำกับ ดูแลสมรรถนะ มีการจัดการที่มีประสิทธิภาพ โดยปฏิบัติ หน้าที่เกี่ยวกับงานวิชาการ และงานนิเทศการศึกษา เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้เป็นไปตามมาตรฐาน การศึกษาค้นคว้าทางวิชาการ วิเคราะห์ วิจัย ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย นอกจากนี้มีการนำกระบวนการ การชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง (Coaching and Mentoring) มาประยุกต์ใช้ในกระบวนการนิเทศ เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่จะส่งผล ถึงการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ต่อไป (Satjapiboon, 2017: 203-204)

1.4 ด้านการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับ การนิเทศ เป็นการแสดงออกถึงความสามารถในการ สร้างสัมพันธภาพในการทำงานที่มีประสิทธิภาพ โดยมี การทำงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ มี การติดต่อสื่อสารกับผู้รับการนิเทศ และมีการให้บริการ ทางวิชาการแก่ผู้รับการนิเทศ สอดคล้องกับบทบาท โดยตรงของผู้นิเทศ ได้แก่ บทบาทความเป็นผู้นำที่ สนับสนุนและกระตุ้นให้สมาชิกในทีมของตนเอง และ บทบาทของการสื่อสารที่เป็นการสื่อสารแบบสองทาง อย่างมีประสิทธิภาพ ใช้วิธีการและสื่อที่เหมาะสมกำหนด เป้าหมาย รายละเอียดและเนื้อหาของข้อมูล เตรียม เอกสารที่ชัดเจนรัดกุมและมีการจัดระเบียบและงาน นำเสนอข้อมูลอย่างชัดเจน ฟังอย่างมีประสิทธิภาพและ ให้ข้อเสนอแนะที่เหมาะสม (Ellis, 2007: 2) นอกจากนี้ ในสมรรถนะทั่วไปของศึกษานิเทศก์ได้กำหนดถึงการให้ บริการ ความพึงพอใจ เช่น มุ่งมั่นที่จะทำความเข้าใจและ ตอบสนองความต้องการเฉพาะทั้งภายในและภายนอก ให้บริการและสนับสนุนผู้รับบริการที่ดีเยี่ยม มอบผลผลิต และการบริการที่มีคุณภาพสูง มุ่งมั่นในการปรับปรุงบริการ อย่างต่อเนื่อง (Congress.Gov, 2017: 1-3)

1.5 ด้านคุณลักษณะส่วนตัวของศึกษานิเทศก์ เป็นการแสดงออกถึงความสามารถในการปฏิบัติงาน ปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาเป็นแบบอย่างที่ดี มีความ สามารถชี้แนะวิธีการคิด และพัฒนาตนเอง ด้านการ นิเทศการศึกษาสอดคล้องกับการปฏิบัติตนของศึกษานิเทศก์จะต้องแสดงและส่งเสริมความซื่อสัตย์สุจริต โดยการส่งเสริมความเชื่อถือและไว้วางใจซึ่งกันและ กัน แสดงให้เห็นถึงการพัฒนาตนเอง บุคคล และทีมงาน โดยระบุความต้องการด้านการเรียนรู้และการพัฒนา ของกลุ่ม กำหนดเป้าหมายส่วนบุคคลและรับผิดชอบต่อ การพัฒนาตนเองและผู้อื่น สร้างโอกาสในการเรียนรู้ อย่างมีอาชีพสำหรับตนเองและการพัฒนา กลุ่ม หรือทีมงาน ติดตามประเมินและปรับปรุงประสิทธิภาพ การเรียนรู้ นอกจากนี้ต้องมีคุณสมบัติด้านความสามารถ ชี้แนะทางปัญญา (Cognitive Coaching) ที่ช่วยพัฒนา

และกระตุ้นให้ครูดึงศักยภาพของตนเองออกมาใช้ โดยในช่วงแรกของกระบวนการผู้ชี้แนะมีบทบาทมากในการดึงความสามารถเหล่านี้ออกมาจากตัวครู แต่จะค่อยๆ ถ่ายโอนให้ครูมีบทบาทมากขึ้นจนพัฒนาความสามารถในการชี้นำตนเองได้ (Chartisathian, 2014: 28-32)

2. การพัฒนาโปรแกรมประเมินความเป็นผู้นำทางวิชาการของศึกษานิเทศก์ในรูปแบบ Web Application ที่พัฒนาขึ้น ซึ่งหน่วยงานทางการศึกษาที่มีตำแหน่งศึกษานิเทศก์สามารถนำไปเป็นกรอบประเมินการปฏิบัติงานด้านการนิเทศการศึกษาด้วยตัวเอง ซึ่งสอดคล้องกับการทำงานในปัจจุบันที่มีการประยุกต์ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในงานบริหารทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นงานเชิงกลยุทธ์มากยิ่งขึ้น และโปรแกรมประเมินความเป็นผู้นำทางวิชาการของศึกษานิเทศก์แบบออนไลน์ที่พัฒนาขึ้นนี้ได้ผ่านการยอมรับและทดลองใช้กับศึกษานิเทศก์ที่เป็นผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศและหัวหน้ากลุ่มงานในหน่วยงานนิเทศ โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งผลการทดลองใช้ชี้ให้เห็นว่า โปรแกรมสามารถนำไปใช้งานได้จริง และช่วยในการประเมินความเป็นผู้นำทางวิชาการของศึกษานิเทศก์ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Yangcharoenyeunyong (2017) ที่มีการพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ประเมินการปฏิบัติงานของบุคลากรปฏิบัติการด้านอุตสาหกรรมการผลิตชิ้นส่วนยานยนต์แบบออนไลน์ในรูปแบบ Web Application ที่พัฒนาขึ้น โดยผ่านการยอมรับและทดลองใช้จากผู้บริหารด้านอุตสาหกรรมการผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ซึ่งผลการทดลองใช้ชี้ให้เห็นว่า โปรแกรมสามารถนำไปใช้งานได้จริง และช่วยในการประเมินการปฏิบัติงานของบุคลากรปฏิบัติการได้เช่นเดียวกัน

3. ผลการประเมินความเป็นผู้นำทางวิชาการของศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษสูงกว่าศึกษานิเทศก์ชำนาญการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า เกณฑ์การประเมินการปฏิบัติงานจะช่วยเป็นแนวทางให้ศึกษานิเทศก์ที่มีวิทยฐานะแตกต่างกัน

สามารถนำไปประเมินการปฏิบัติงานของตนเองให้มีศักยภาพเพิ่มขึ้นตามแนวข้อเสนอนี้ของตัวบ่งชี้ที่เป็นจุดอ่อน ซึ่งจะนำไปสู่ความสามารถของการเป็นผู้นำทางวิชาการของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการศึกษาที่ส่งผลต่อสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในการพัฒนาการศึกษาไทยในอนาคตต่อไป

สรุปผล

1. เกณฑ์การประเมินความเป็นผู้นำทางวิชาการของศึกษานิเทศก์ประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 ด้าน 18 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) ด้านการบรรลุผลของการจัดการงานนิเทศการศึกษา มี 3 ตัวบ่งชี้ 2) ด้านโลกทัศน์สู่ความเป็นสากล มี 4 ตัวบ่งชี้ 3) ด้านการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาตามบทบาทหน้าที่เฉพาะ มี 5 ตัวบ่งชี้ 4) ด้านการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ มี 3 ตัวบ่งชี้ 5) ด้านคุณลักษณะส่วนตัวของศึกษานิเทศก์ มี 3 ตัวบ่งชี้

2. โปรแกรมประเมินแบบออนไลน์เป็นรูปแบบเว็บแอปพลิเคชัน เข้าใช้งานได้ที่ <http://www.edusupas.com> มี 5 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 หน้าจอโปรแกรม ส่วนที่ 2 หน้าจอหลัก ส่วนที่ 3 หน้าจอข้อมูลทั่วไป ส่วนที่ 4 หน้าจอการประเมินองค์ประกอบของเกณฑ์ และส่วนที่ 5 หน้าจอรายงานผล โดยมีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (CVI) จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญเท่ากับ 1 ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด ค่าเฉลี่ยจากผลการประเมินของผู้ใช้งานโปรแกรมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60)

3. ผลการประเมินความเป็นผู้นำทางวิชาการของศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษสูงกว่าศึกษานิเทศก์ชำนาญการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

References

- Adu, E. O., Akinloye, G. M. & Olaoye, O. F. (2014). Internal and External School Supervision: Issues, Challenges and Wayforward. *Int J Edu Sci*, 7(2), 269-278.
- Chartisathian, C. (2014). Cognitive Coaching and Teacher Development. *Stou Education Journal*, 7(2), 28-35. [in Thai]
- Chonburapun, P., Khamdit, S. & Siridhrungsri, P. (2017). The Instructional Supervision Model to Enhance Thinking Skills in Basic Education. *Suthiparithat*, 31(100), 246-260. [in Thai]
- Congress.Gov. (2017). *Supervisor Core Competencies*. Retrieved August, 2, 2017, from https://www.loc.gov/hr/employment/uploads/loc_supervisor_core_competencies.pdf
- Edmonds, W. A. & Kennedy, T. D. (2013). *An applied reference guide to research designs: Quantitative, qualitative, and mixed methods*. Thousand Oaks, California: Sage Publications.
- Ellis, C. (2007). *What makes a good Supervisor?* Retrieved December 25, 2015, from <https://www.scribd.com/document/251798565/what-Makes-Good-Supervisor>
- Esia-Donkoh, K. & Ofosu-Dwamena, E. (2014). Effects of Educational Supervision Development: Perception of Public Basic School Teachers at Winneba Ghana. *British Journal of Education*, 2(6), 63-82.
- Gentry, W. A., Eckert, R. H., Stawiski, S. A. & Zhao, S. (2016). *The Challenges Leaders Face around the World More Similar than Different*. Retrieved December 25, 2016, from <https://www.ccl.org/wp-content/uploads/2015/04/ChallengesLeadersFace.pdf>
- Habibi, A., Sarafrazi, A. & Izadyar, S. (2014). Delphi Technique Theoretical Framework in Qualitative Research. *The International Journal of Engineering and Science (IJES)*, 3(4), 8-13.
- Javidan, M. & Walker, J. L. (2012). A Whole New Global Mindset for Leadership. *People & Strategy*, 35(2), 36-41.
- Jeenawat, A. & Daungkaew, R. (2015). A Study of the State of Practices Based on the Standards of Work Performance and Standards of Conduct of Education Profession Practitioners. *Stou Education Journal*, 8(2), 41-57. [in Thai]
- Kriangkrai, P., Chadcham, S. & Ruengtip, P. (2017). Development of Assessment Criteria for a Quality Management System in the Mold and Die Industry. *Research Methodology & Cognitive Science*, 15(2), 94-108. [in Thai]
- Marwanga, F. K. O. (2014). Relationship between Instructional Supervisory Practices by Principals and Academic Performance in Public Secondary Schools in Nakuru Municipality, Kenya. *IOSR Journal of Humanities and Social Science (IOSR-JHSS)*, 19(11), 27-31.

- Pankham, S. (2016). *The Development of an Expert Panel Consensus Measurement Procedure Using Rough Set Theory in the e-Delphi Technique*. Ph.D. (Research and Statistics in Cognitive Science), College of Research Methodology and Cognitive Science, Burapha University. [in Thai]
- Promsuwan, P., Yawirach, P., Rattanachuwong, P. & Toonkaew, S. (2015). Future Scenario of Supervision for Basic Educational Schools in the Next Decade (B.E. 2556-2565). *Journal of Education Mahasarakham University*. [in Thai]
- Satjapiboon, S. (2017). Supervision Concepts for the Development of Learning Management Competencies in the 21st Century. *Silpakorn University Journal*, 37(1), 203-222. [in Thai]
- Scott, G., Coates, H. & Anderson, M. (2008). *Learning leaders in times of change: Academic leadership capabilities for Australian higher education*. New South Wales: Higher Education.
- Somalingam, A. & Shanthakumari, R. (2013). The Changing Role of Academic Leadership. *Educational Confab*, 2(1), 81-89.
- Stavropoulou, A. & Kelesi, M. (2012). Concepts and methods of evaluation in nursing education – a methodological challenge. *Health Science Journal*, 6(1), 11-23.
- Tasmanian State Service. (2013). *Senior Executive Leadership Capability Framework*. Retrieved December 25, 2016, from http://www.dpac.tas.gov.au/__data/assets/pdf_file/0015/204711/FINAL_TSS_Senior_Executive_Leadership_Capability_Framework_-_Endorsed_by_HoA_-_Signed_27-08-13.PDF
- Varasunun, P., Sujiva, S. & Wongwanich, S. (2016). Evaluation Capacity Building. *Journal of Education Research Faculty of Education, Srinakharinwirot University*, 10(1), 214-228. [in Thai]
- Whittaker, C. (2014). Using the E-Delphi Technique in ELT Research. *ELT RESEARCH*, 29, 1-36.
- Yangcharoenyeunyong, S. (2017). *Development of the Criteria for Assessing Employee Performance in the Automotive Parts Industry*. Ph.D. (Research and Statistics in Cognitive Science), College of Research Methodology and Cognitive Science, Burapha University. [in Thai]

Name and Surname: Khannika Pannuch

Highest Education: Master of Education, Prince of Songkla University

University or Agency: Burapha University

Field of Expertise: Educational Administration

Address: Suratthani Provincial Education Office

261/28 Amphoe Rd., Makham Tia, Mueang, SuratThani 84000

Name and Surname: Poonpong Suksawang

Highest Education: Ph.D. (Educational Measurement and Evaluation, Chulalongkorn University

University or Agency: Burapha University

Field of Expertise: Advanced Statistical Analysis

Address: College of Research Methodology and Cognitive Science

Name and Surname: Piyathip Pradujprom

Highest Education: Ph.D. (Educational Science), Porto University, Portugal

University or Agency: Burapha University

Field of Expertise: Education of Measurement

Address: College of Research Methodology and Cognitive Science

